

EUROPAR BATASUNA
UNION EUROPEA

Gipuzkoako Foru Aldundia
Berrikuntzako, Landa Garapeneko eta Turismoko Departamentua
Departamento de Innovación, Desarrollo Rural y Turismo

Fakultate / Eskola

Teknologikoen

Ekintzaileratasun Eredua

SARRERA

Gutxien azkenengo bi hamarkadetan Unibertsitate Ekintzailearen inguruko eztabaidak ematen ari dira (Etzkowitz et al., 2000, Tuunainen, 2005). Unibertsitate Ekintzailea kudeaketa eredu gerentzialetara jotzeko tendentzia dauka, eta bere helburu akademikoa nagusienetako bat sektore enpresarialerako transferentzia da (Spila et al., 2011). Unibertsitate zehatz honek hirugarren misio bat gehitu dio bere hasierakoei, zein sektore enpresialera aktiboki elkartzea den unibertsitatean garatutako ikerketari esker sortutako ezagutzak sozial eta ekonomiko balorizatuz (Etzkowitz, 2003).

Bere bizitza osoan zehar unibertsitateak hainbat aldaketa izan ditu bere misioan, rol garrantzitsu bat lortu arte garapen ekonomiko eta sozialean. Aberastasuna sortzeko eragile garrantzitsu batetan bilakatu da, beraren ezagutzetan oinarrituta sortutako enpresa berrien bitartez.

Unibertsitatearen misio nagusia (lehenengo misioa) irakaskuntza izan da, zehatzago esanda, ezagutzen kontserbazioa eta transferentzia (Etzkowitz, 2003). Hala ere, XIX. mende amaieran "lehen iraultza akademikoa" eman zen, non unibertsitatearen misio nagusia ikerketa bilakatu zen (bigarren misioa), ezagutzen transferentzia bigarren plano batetan utziz. Azkenik, 80ko hamarkadaren erdialdean, "bigarren iraultza akademikoa" gertatu zen eta unibertsitateak hirugarren misioa gehitu zuen, garapen sozio-ekonomikoan laguntzea (Morales 2008). Unibertsitate eredu berri honek "Unibertsitate Ekintzailea" du izena.

Nahiz eta adostasunik ez egon Unibertsitate Ekintzailearen definizioan (Guerrero eta Hirigintza, 2010), hainbat egilek azaldu dute Unibertsitate Ekintzailea ezaugarri multzo batez osatzen dela (Gibb, 2012). Izan ere, ezaugarri hauek Unibertsitate Ekintzailea gauzatzen duten faktoreetan bilakatzen dira (Rothaermel et al., 2007, Guerrero et al., 2011). Hori dela eta, UNEK proiektuan, Unibertsitate Ekintzailearen Heldutasun Eredua garatu da Gipuzkoako fakultate eta eskola teknologikoen ekintzailetasun maila neurtzeko asmoz.

Hurrengo irudian daude ikusgai Gipuzkoako fakultate / eskola teknologikoen ekintzailetasun maila ikertzeko aztertu eta neurtu dira diren faktore ezberdinak.

Kontestu
Instutuzionala

Kontestu
Industriala

Unibertsitate Ekintzailearen Emaitzak

Networking
Difusioa (artikuluak, tesiak)
Ikaskuntza jarraia
Mugikortasuna Industriarekin
Kontsultoria
Kontratupeko/Kolaborazioa Ikerketa
Patenteak&Lizentziak
Ikerlarien Spin-Offak
Ikasleen Spin-Offak

Enpresak
kurrikuloaren D&I

Zuzendaritza
taldearen babesa

Ekintzailetasunean F.
Langileentzat

Politikak & Legeak

Organizazioaren
Antolaketa

Curriculum
kanpoko formazioa

Ekintzailetasunerako
dirua

Metodologia
aktiboak

Misioa & Estrategia

Formazioa arautua
Ekintzailetasunean

Nazioartekotzea

UNIBERTSITATE EKINTZAILEA OSATZEN DUTEN FAKTOREAK

Kontestu Instituzionala (eskualdeko ikuspuntutik): Gaur egungo Unibertsitateek berrikuntza sistema baten barruan dihardute, enpresa eta erakunde publikoekin elkarlanean; Unibertsitate Ekintzaleetan bihurtzeko (Etzkowitz, 2004). Helburu horrekin, gobernuek, beraien legeei esker, ezagutzaren zabalkuntza erraztu dezakete; Unibertsitateei beraien ezagutzaren transferentzia erraztuz (Wood, 2011). Izan ere, 1990eko hamarkadaren hasieran, Europako Unibertsitateek aldaketa estrukturalak jasan zituzten (konkretuki, lege aldaketak) zeintzuk teknologia transferentzian rol aktibo bat eman zitzaizkien (Baldini et al., 2007, Fini et al. hartzeko. 2009). Honez gain, gobernuen beste interbentzio mota azpimarragarri bat pizgarri ekonomikoak dira: bai hezkuntza ekintzailea bultzatzeko (Günther eta Wagner, 2007), eta bai spin-off unibertsitarioen sorreran laguntzeko (Fini et al, 2009). Horregatik, gobernuek rol garrantzitsu bat jokatzen dute Unibertsitate Ekintzailean garapenean, ekintzailetasun programak eta ekimenak bultzatzeko finantza-mekanismoak hornituz (Volkman et al., 2009).

Kontestu Industrial (eskualdeko ikuspuntutik): Lurralde jakin bateko industria osaerak, negozio aukera garrantzitsuak zehaztu ditzake. Enpresa batek bere inguruan dituen enpresen sektore berdinean lan egiteak ideien trukatzeko ekar dezake, sare formal eta informalen bidez. Honez gain, enpresen eta Unibertsitatearen arteko elkarrekintza estuak ideien eta ezagutzen partekatzea bultzatu dezake (Fini et al., 2009). Hain zuzen ere, Unibertsitatearen ikuspegitik, oso aberasgarria da inguruko enpresek eta beraien sektore berdinetan lan egitea eta ikertzea; horrela Unibertsitate eta industriaren arteko lankidetzak handiagoa sustatu daitezke alor beran.

Misioa & Estrategia: Aurreko ikerketek erabaki estrategikoak hartzearen (antolakuntza mailan) garrantzia azpimarratzen dute ekintzailetasuna lantzeko (Zahra, 1986). Hain zuzen ere, Clark (1998) adierazi zuen Unibertsitate Ekintzailearen elementu garrantzitsuetako bat estrategia zehatz bat garatuta izatea dela. Hau dela eta, Unibertsitate baten misioan "enpresa" edota "ekintzailetza" hitzak agertu behar dira (Gibb, 2012, Etzkowitz, 2004, Kirby, 2006); hitz hauek publiko egitean Unibertsitateko pertsona guztiek barneratzen baitituzte beraien helburu bezala (Peterka, 2011).

Organizazioaren Antolaketa: Unibertsitatearen antolaketa ekintzailetasun jarduerak bultzatu eta erraztu dezake (Gibb eta Hannon, 2005). Horretarako, ekintzaile portaera bultzatzen duten funtsezko faktore batzuk izan behar dira kontutan; hala nola, erabaki hartze deszentralizatuak eta estrategiak integratzeko malgutasuna, besteak beste (Gibb, 2012).

Zuzendaritza-taldearen babesa: Unibertsitate barruko jokaerak eta ekintzak zuzendaritza taldeko kideen ezaugarrien ispilu dira; Unibertsitateko estrategian eta erabakiak hartzeko prozesuetan baitute eragina, besteak beste (Miller eta Katz, 2004, Visintin eta Pittino, 2010, Gibb, 2012). Gainera, Todorovic et al. (2005)en arabera, izaera ekintzaile bat beharrezkoa da kultura ekintzailea garatzeko Unibertsitate batetan. Hori dela eta, zuzendaritza taldearen laguntasuna kultura ekintzailea bultzatzeko ezinbestekoa da Unibertsitate Ekintzailean (Gibb, 2012).

Politikak & Legeak: Ekintzailetza akademikoaren inguruko literaturak unibertsitate politiken, prozeduren eta praktiken influentzia aztertzen du (O'Shea et al., 2005). Rothaermel et al. (2007)en arabera, Unibertsitate jabetza intelektualaren, unibertsitate-enpresa lankidetzaren eta spin-offen sorkuntzen arrakastarako funtsezkoak dira politikak. Di Gregorio eta Shane (2003) ere ados daude deklarazio hauekin, spin-offen sorkuntzen gaineko politikak dituzten Unibertsitateek spin-off gehiago sortzen baitituzte.

Curriculum kanpoko formazioa: Ekintzailetza akademikoaren prozesua funtsezkoa da Unibertsitate Ekintzailean, nahiz eta arreta gutxi ematen zaion prozesu honi (Prodan eta Drnovšek, 2010). Ekintzailetza akademikoa ez da gertaera bakar bat, baizik eta fase ezberdinez osatutako prozesu jarrai bat (Friedman eta Silberman, 2003). Horregatik Unibertsitate Ekintzaile batek ekintzailetza akademikoaren prozesuko etapa guztietan lan egin behar.

Ekintzailetasunerako Dirua: Finantza baliabideak ere faktore kritikoak dira Unibertsitate Ekintzaile batentzat, faktore honek Unibertsitatearen autonomia erakusten baitu (Guerrero eta Urbano, 2010). Honez gain, Hu (2009)k garatutako ikerketaren emaitzek Unibertsitate Ekintzaile batek bai diru sarrera publikoak bai pribatuak behar dituela egiaztatzen du. Honekin bat egiten du Clark (1998)ek ere, bere ustetan finantzateka oinarri dibertsifikatu batek Unibertsitatearen diru sarrerak handitzen baititu; gobernuaren laguntzengatik, ikerketa kontratuengatik, kanpuseko zerbitzuengatik, ikasle tasengatik, etab.

Formazio Arautua Ekintzailetasunean: Formakuntza arautua ekintzailetasunean mekanismo garrantzitsu bihurtu da ekintzailetasuna bultzatzeko, kultura ekintzailea sustatzeko duen potentziala dela eta (Brătianu eta Stanciu, 2010). Adituek diotenez ekintzaile izatea formazioaren bitartez eskuratu eta landu daitekeen ezaugarri bat da (Kuratko 2005, van der Heide eta van der Sijde, 2008); beraz formazio arautua ekintzailetasunean hezkuntza maila guztietan integratuta egotea beharrezkoa ikusten da (Gibb, 2006). Honez gain, formazio

arautua ekintzailertzan funtsezkoa da, gazteek kultura ekintzailea bultzatu ahal izateko oinarritzko gaitasunak lor ditzaten (Bourgeois, 2011).

Ekintzailertasunean formakuntza langileentzat: Unibertsitateetan ekintzailertasuna irakasteko irakasleen masa kritikoa falta da, irakasleak ekintzailertasunean formatzeko beharra sortuz (Volkman et al., 2009). Idea hau indartuz, Hindle (2001)ak baieztatzen du ekintzailertasuna irakasten duten irakasleek trebetasun praktikoen eta akademikoen arteko konbinaketa bat izan behar dutela. Bestalde, gaur egungo ekintzailertasun irakasleak beste irakaskuntza arlo batzuetakoak dira; ekintzailertasuna bere baitan bizi izan ez dutenak (Moroz et al., 2010).

Enpresa jendea Curriculumaren Diseinuan eta Inpartizioan (D&I): Enpresa jendearen presentzia curriculum akademikoaren diseinuan eta inpartizioan Unibertsitate-enpresa elkarlan mota bat ezartzen du; non enpresek kurtso ezberdinen programa, moduluak, esperientziak, etab.-ean parte hartzen duten (Davey et al., 2011). Luca et al. (2014) dionez, enpresak ikasketa planaren diseinuan asko lagundu dezake, gaur egungo enpresen arazo errealean berri emanez eta aholkularitza emanez.

Nazioartekotzea: Nazioartekotzea eta Unibertsitate Ekintzailea arreta jaso duten bi kontzeptu dira, baina bakoitzak bere aldetik (Larionova, 2012). Izan ere, Unibertsitate Ekintzaileak nazioartekotzea funtsezko tresna gisa dauka; ikasleen, akademikoen eta enpresa jendearen mugikortasunaren ondorioz (Allinson et al., 2012, Gibb, 2012). Honez gain, nazioartekotze prozesu honek diru-sarrerak, ospea, ikerketa aukerak, lankidetzak berriak, etab. ekar ditzake.

Metodologia Aktiboak: Tradizionalki, Unibertsitateko ikasleak lan seguru bat lortzera zeuden bideratuta; gaur egun, ordea, ikasleak ingurune aldakor eta global batetan lan egiteko prestatu behar dira (Volkman et al., 2009). Horretarako metodologia aktiboak daude, zeintzuk sormena, berrikuntza eta pentsamendu kritikoa garatzeko ezinbesteko metodoak diren. Formazio hau interaktiboa izan behar da, non ikasleek kasu praktikoa, jolasak, proiektuak, simulazioak, praktikak, etab. lantzen dituzten.

UNIBERTSITATE EKINTZAILEAREN EMAITZAK

Unibertsitate Ekintzailea baten emaitzak, berak garatzen dituen Ekintzailtza Jarduera Akademikoen bitartez neurtzen da. Ekintzailtza Jarduera Akademiko ezberdinak aztertzerakoan, literaturan mota ezberdin askotakoak deskribatzen direla ikusi da (Louis-mota asko daude et al., 1989, Brennan eta McGowan, 2006an, Wright et al., 2008, Kim, 2008, Philpott et al., 2011).

Azterketa horretatik ez da sailkapen bateratu bat ikusi, baina bai identifikatu da Ekintzailtza Jarduera Akademikoak sailkatzeko era bat; non jarduerak garapen ekonomiko eta sozialean duten eraginaren arabera 2 taldetan sailkatu diren: (i) jarduera "hard" edo "zuzenak" eta (ii) jarduera "soft" edo "zeharkakoak" (Kim, 2008, Philpott et al., 2011).

Unibertsitate Ekintzailea neurtzeko sailkapen hau egokia ikusten da aurretik aipatutako faktoreek duten eragina neurtzeko; "hard" jarduerak inpaktu handiagoa izan ahal baitute inguruko garapen ekonomiko eta sozialean "soft" jarduerak baino.

Bibliografía

ETZKOWITZ, H. 2003. Research groups as "quasi-firms": the invention of the entrepreneurial university. *Research Policy*, 32, 109-121.

ETZKOWITZ, H., WEBSTER, A., GEBHARDT, C. & CANTISANO, B. R. 2000. The future of the university and the university of the future: evolution of ivory tower to entrepreneurial paradigm. *Research Policy*, 29, 313-330.

GIBB, A. 2012. Exploring the synergistic potential in entrepreneurial university development: towards the building of a strategic framework. *Annals of Innovation & Entrepreneurship* [Online], 3. Available: <http://www.journals.co-action.net/index.php/aie/article/download/16742/pdf> [Accessed 02 Spetember 2014].

GUERRERO, M., TOLEDANO, N. & URBANO, D. 2011. Entrepreneurial universities and support mechanisms: a Spanish case study. *International Journal of Entrepreneurship and Innovation Management*, 13, 144-160.

GUERRERO, M. & URBANO, D. 2010. The creation and development of entrepreneurial universities in Spain: An institutional approach, New York, Nova Science Publishers.

MORALES, S. T. 2008. El emprendedor académico y la decisión de crear Spin off: Un análisis del caso español.

ROTHAERMEL, F. T., AGUNG, S. D. & JIANG, L. 2007. University entrepreneurship: a taxonomy of the literature. *Industrial and Corporate Change*, 16, 691-791.

SPILA, J. C., BARRENECHEA, J. & IBARRA, A. 2011. Entrepreneurial culture, innovation and competences in higher education the Gaze program case. *Cultura emprendedora, innovación y competencias en la educación superior el caso del programa gaze*, 187, 207-212.

TUUNAINEN, J. 2005. Contesting a Hybrid Firm at a Traditional University. *Social Studies of Science*, 35, 173-210.

